

TRENDANALYSE BERGEIJK

2026-2030 MET EEN DOORKIJK NAAR 2040

BREDE WELVAART

GOEDE UITGANGSPOSITIE

VOORWOORD

Deze trendanalyse is in 2026 opgesteld door de ambtelijke organisatie en aangeboden aan de vier fracties van de gemeenteraad van Bergeijk.

Het doel van deze trendanalyse is een objectief beeld te schetsen van de gemeente, externe trends en ontwikkelingen en de verwachte invloed op Bergeijk.

De belangrijkste ontwikkelingen worden weergegeven in een beperkt aantal grafieken en kaarten uit onafhankelijke bronnen. Daarbij is een link naar de oorspronkelijke bron opgenomen. Op de pagina daarnaast worden de trends toegelicht, inclusief de opgave voor Bergeijk. Ook worden mogelijke beleidskeuzes en eerdere besluiten van de gemeenteraad aangehaald.

Deze trendanalyse kan gebruikt worden als bron voor het bestuursakkoord 2026-2030. Uiteraard kunnen we deze analyse ook graag toelichten als u dat wenst. Wij horen hierop graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,
namens de ambtelijke organisatie
Dries Ewalds
Gemeentesecretaris

Gebiedsprofiel Brabantscan Bergeijk Bergeijk vergeleken met Zuidoost Brabant, GGD 2025

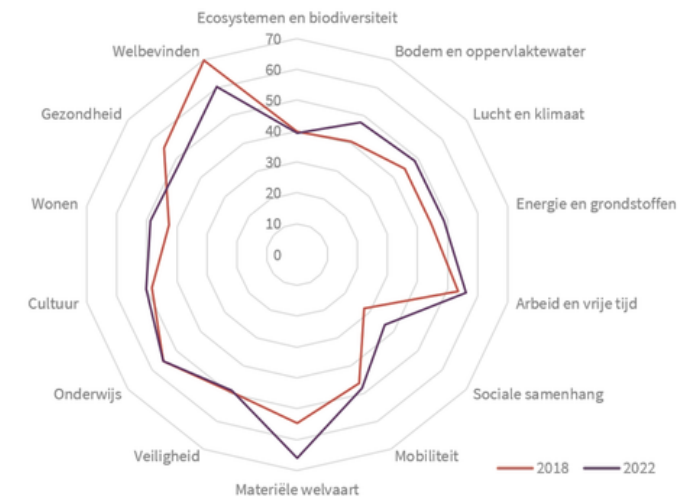

Brede welvaart positieve indicatoren, CBS 2025

STARTPOSITIE

Het is goed leven, wonen en werken in Bergeijk. Op de monitors voor brede welvaart van CBS en GGD scoort de gemeente goed op veel indicatoren; ook op welbevinden en tevredenheid van de inwoners. Dit betekent echter niet dat het met iedereen goed gaat. Ook Bergeijk heeft kwetsbare inwoners die we niet altijd kunnen bereiken.

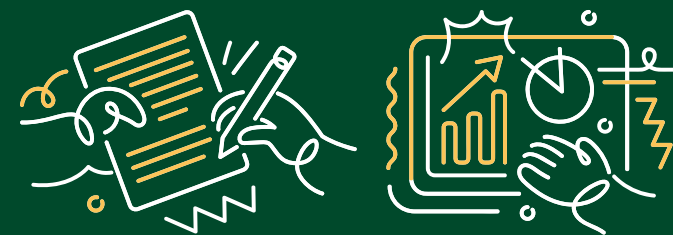
De gemeente staat er financieel goed voor. Dit biedt mogelijkheden om eigen ambities te realiseren. Daarentegen vormen wet- en regelgeving, financiën, netcongestie en beschikbare ambtelijke uitvoeringscapaciteit ook (soms strakke) kaders.

Brede welvaart De Kempen, Het PON & Telos 2023

TRENDANALYSE BERGEIJK

2026-2030 MET EEN DOORKIJK NAAR 2040

Begrotingsbeeld 2025-2029 zoals gepresenteerd bij de decembercirculaire	2026	2027	2028	2029
Begroting 2026-2029 / Slotwijziging 2025 / Sept.circulaire structureel	628	903	449	1.172
Decembercirculaire 2025	168	127	148	163
Doorwerking Decembercirculaire 2025	-23	0	0	0
Bijgesteld begrotingsbeeld structureel	773	1.030	597	1.335
Begroting 2026-2029 / Slotwijziging 2025 / Sept.circulaire incidenteel	-1.546	-831	-215	-215
Bij- en vaststelling maatstaven voorgaande jaren	0	0	0	0
Bijgesteld begrotingsbeeld incidenteel	-1.546	-831	-215	-215
Bijgesteld begrotingsbeeld structureel en incidenteel	-773	199	382	1.120
Nog niet verwerkt voorstel Kindcentrum-Oost (I)	0	-12	0	0
Nog niet verwerkt voorstel Kindcentrum-Oost (S)	0	-48	-48	-48
Fietscrossbaan (S)	0	-57	-57	-57
Bijdragebesluit KempenPlus (S)	-11	-7	-17	-25
Extra bijdrage VRBZO (S)	0	-311	-302	-303
Andere verbonden partijen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bijgesteld begrotingsbeeld structureel	762	607	173	902
Bijgesteld begrotingsbeeld incidenteel	-1.546	-843	-215	-215

Geactualiseerd begrotingsbeeld op basis van de tabellen in de [decembercirculaire](#) en tussentijdse besluitvorming.

Het begrotingsbeeld op basis van de [december-circulaire](#) is geactualiseerd op tussentijdse besluitvorming en de volgende punten:

- **Veiligheidsregio:** de extra bijdrage aan de VRBZO is al opgenomen vanwege de grote impact.
- **Verbonden partijen:** de begrotingen van de overige verbonden partijen zijn nog niet verwerkt.
- **Prijzontwikkelingen:** Er is een stelpost opgenomen voor loon- en prijsontwikkelingen bij externe partijen (incl. BORA). Deze bedraagt € 318.000 in 2027 oplopend naar € 1.302.000 in 2029 en wordt jaarlijks bijgesteld.
- **Loonkosten:** Er is een stelpost opgenomen voor de loonkosten van het ambtelijke organisatie als gevolg van CAO-ontwikkelingen. Deze is € 183.000 vanaf 2027 en wordt in de begroting bijgesteld.

- **Bezuinigingen:** binnen de begroting zijn geen ombuigingen opgenomen.
- **Rentelasten:** in 2025 zijn twee grote leningen aangetrokken voor grote ontwikkelingen (o.a. onderwijshuisvesting, grondexploitatie). Vanaf 2029 is voor rentelasten een stelpost opgenomen van € 300.000 voor een nieuwe lening. De liquiditeitsprognose wordt jaarlijks geactualiseerd. Als er extra leningen nodig zijn, worden extra rentelasten opgenomen.
- **Extra rijksbijdragen:** circulaire bieden gemeenten de mogelijkheid om stelposten op te nemen voor (mogelijke) toekomstige inkomsten, voor bijv. jeugdzorg of duurzaamheid. Deze zijn niet op voorhand meegenomen in dit overzicht vanuit het voorzichtigheidsprincipe.
- **Correctie:** de verwerking van het eerdere voorstel voor Kindcentrum-Oost.

METHODE

DESTEP is een veel gebruikte opbouw voor het analyseren van externe, niet-beïnvloedbare macrotrends in de omgeving van een organisatie. Het helpt bij het ordenen van kansen en bedreigingen op zes thema's. We voegen de 'R' van Ruimte toe vanwege de benodigde keuzes.

Demografie: groei bevolking, meer oudere inwoners en kleinere huishoudens

Economie: tekort aan werknemers, aantrekkelijk vestigingsklimaat en bestaanszekerheid

Sociaal-Maatschappelijk: sociale cohesie, ontmoeten, zorg en ondersteuning

Technologie: innovatie digitalisering en AI, toegankelijkheid, weerbaarheid

Ruimtelijk: schaarste en integrale ontwikkeling, transitie landelijk gebied en mobiliteit

Ecosystemen: natuur en klimaat, transitie energie en warmte, circulaire economie

Politiek-Juridisch: invloed inwoners, samenwerking regio, taken en regelgeving.

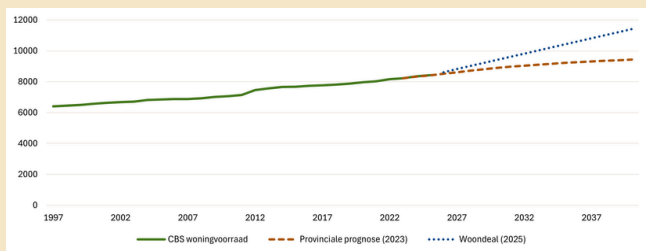

DEMOGRAFIE

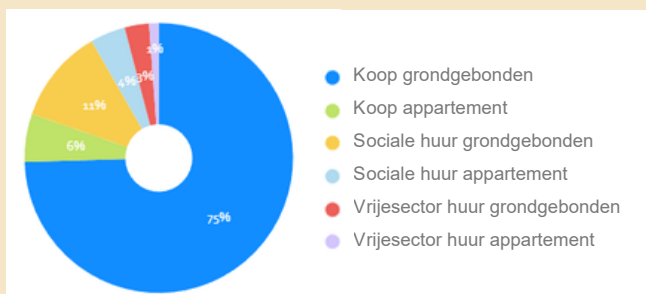
TOENAME EN VERANDERING VAN INWONERS

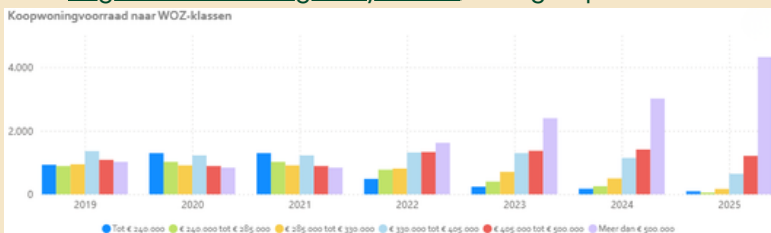
WONINGEN

Groei woningen Bergeijk t/m 2025 (CBS), provinciale prognose 2023, Woondeal 2025

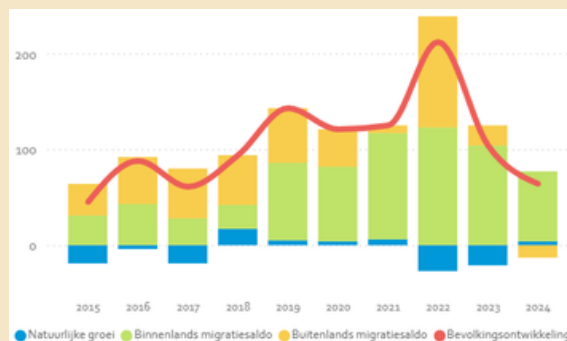

Woningen Bergeijk naar type en eigendom, Regionale woonzorganalyse MRE, Stec groep 2025

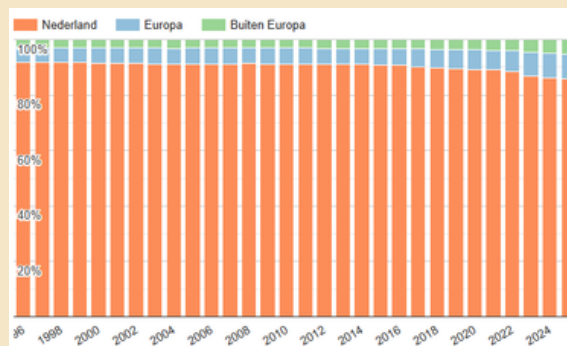

Ontwikkeling koopwoningen naar WOZ Bergeijk, Regionale woonzorganalyse MRE, Stec groep 2025

BEVOLKING

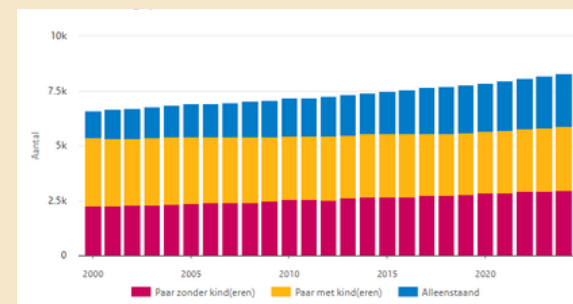
Bevolkingsontwikkeling Bergeijk, Regionale woonzorganalyse MRE, Stec groep 2025

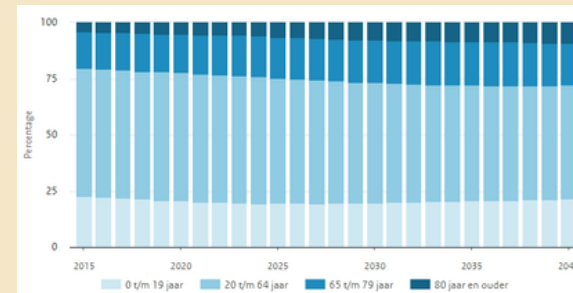
Inwoners naar herkomst, CBS Allecijfers.nl 2025

Huidig zorggebruik naar leeftijd en huishouden Bergeijk, Regionale woonzorganalyse MRE, Stec groep 2025

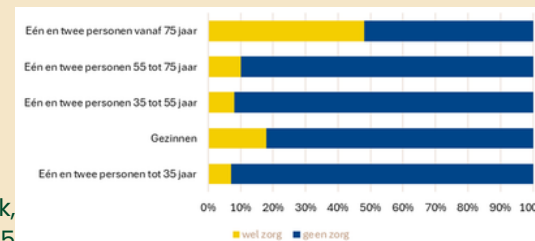
KENMERKEN

Ontwikkeling huishoudens Bergeijk, RIVM 2024 (o.b.v. provinciale prognose 2023)

Prognose leeftijdsopbouw Bergeijk, RIVM 2024 (o.b.v. provinciale prognose 2023)

DEMOGRAFIE

TOENAME EN VERANDERING VAN INWONERS

TRENDS

Het aantal inwoners van Bergeijk groeit

De schaa sprong, de versnelde groei van de regio door de groei van de economie en grote vraag naar arbeidskrachten, is ook in Bergeijk zichtbaar. Het aantal inwoners groeit door binnenlandse en buitenlandse migratie. De natuurlijke groei is negatief. De groei van het aantal inwoners zet zich door tot zeker 2040.

Druk op de woningmarkt

De druk op de woningmarkt in de hele regio Zuidoost-Brabant en ook Bergeijk blijft hoog. De koopprijzen stijgen en de zoektijden naar (sociale) huurwoningen nemen toe. Naast de economie zorgt ook de huishoudensverduning (minder bewoners per woning) voor een structurele toename van de vraag naar woningen.

De gemiddelde Bergeijkenaar verandert

Er wonen steeds meer ouderen en steeds meer één- en tweepersoonshuishoudens in Bergeijk. Ook de herkomst van de inwoners wordt diverser, uit de buurgemeenten, regio en de rest van Nederland, maar ook arbeidsmigranten, kenniswerkers en statushouders uit Europa en de rest van de wereld. De komst van jonge nieuwe inwoners kan de vergrijzing mogelijk wat dempen.

OPGAVEN

Schaalsprong Bergeijk

De woningvoorraad van Bergeijk groeit. In de woondeal en Ontwikkelstrategie De Kempen is afgesproken dat Bergeijk met minimaal 1.750 en maximaal 3.000 woningen groeit tot 2040. Voor de groei zijn niet alleen woningen van belang, maar prettige bestaande en nieuwe wijken met voldoende voorzieningen waar inwoners elkaar kennen en ontmoeten.

Veranderende woningbehoefte

De verandering van de bevolking vraagt om andere woningtypen: meer kleine en toegankelijke woningen, minder gezinswoningen, meer mogelijkheden voor wonen met zorg. Daarnaast is er een opgave aan huisvesting van aandachtsgroepen op basis van de spreidingswet, taakstelling statushouders, en de wetten goed verhuurderschap en versterking regie volkhuisvesting.

Toenemende vraag naar ondersteuning

De vraag naar zorg en ondersteuning neemt de komende jaren sneller toe dan het aantal zorgprofessionals en mantelzorgers. Om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden verschuift het landelijk beleid naar preventie, zelfredzaamheid en ondersteuning dichtbij huis met daarin een grote rol voor gemeenten.

DENKRICHTING

Extra woningen

De woningvoorraad van Bergeijk groeit. Waar dit voorheen met ca. 60 woningen per jaar was, is dat nu ruim 120 en loopt het tempo de komende jaren op naar ca. 200 woningen per jaar. In 2025 besloot de gemeenteraad een groot deel van de woningbehoefte (maximaal 1.000) te realiseren in het gebied Enderackers. Netcongestie en stikstof zetten deze ambitie onder druk.

Divers en flexibel woon(zorg) aanbod

Conform de Kempische woonvisie (2024) wordt vooral ontwikkeld voor starters en senioren (kleine huishoudens, nultreden, geclusterd) met het accent op sociale huur (30%) en betaalbare koop (37%). Vanuit de Kempische woonzorgvisie (2023) wordt ook levensloopbestendig maken van de huidige woning en doorstroming gestimuleerd.

Visie sociaal domein

Gemeenten werken samen met zorg- en welzijnspartners aan sterke lokale netwerken, een krachtige sociale basis en passende woonvormen voor ouderen en kwetsbaren, zodat zij zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven. Wonen, zorg, welzijn en leefomgeving raken steeds sterker met elkaar verbonden.

ECONOMIE

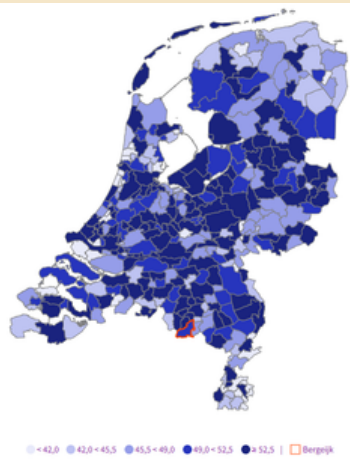
GROEIENDE ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

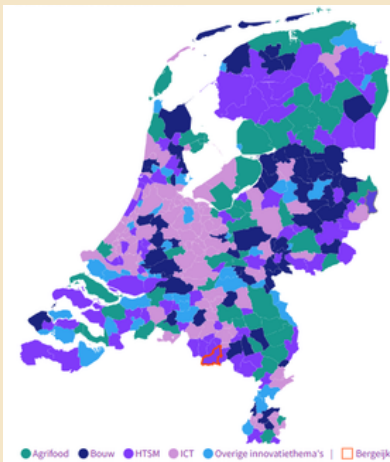
BANEN

BEDRIJVEN

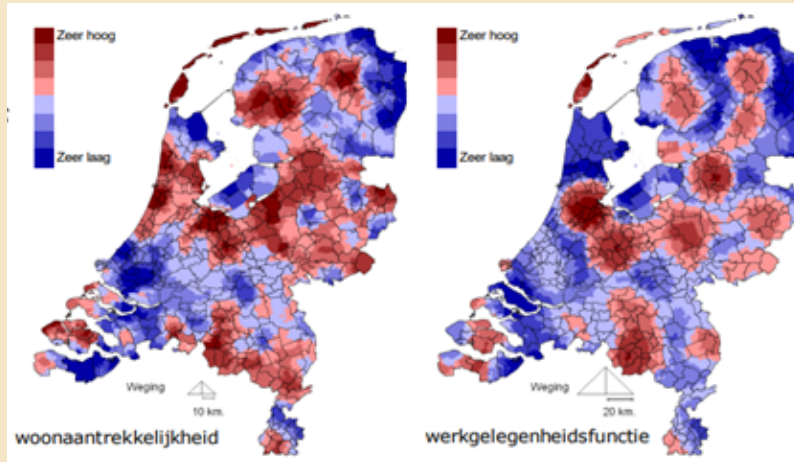
INKOMEN

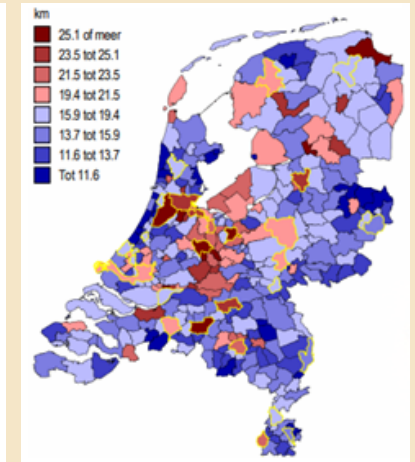
Relatie banen en woningen, Waarstaatjegemeente 2024

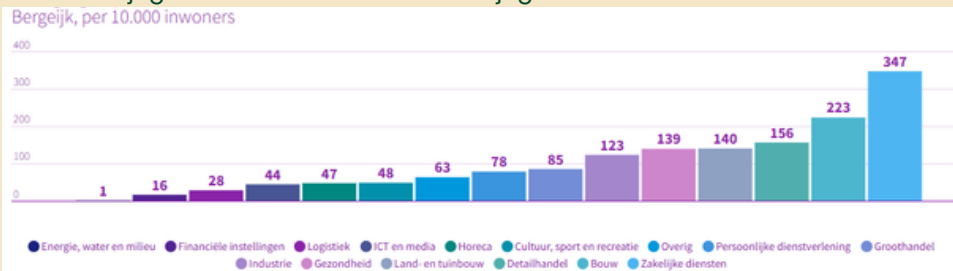
Innovatiethema, Waarstaatjegemeente 2024

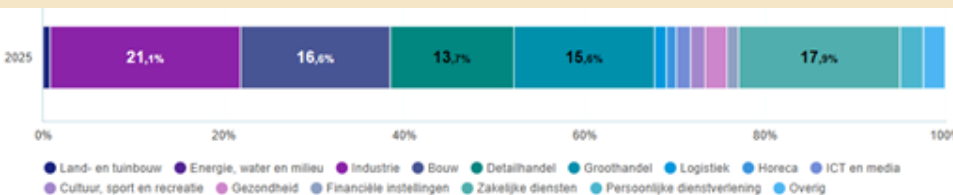
Woonaantrekkelijkheid en werkgelegenheidsfunctie, Bureau Louter 2024

Afstand woon-werkverkeer, Bureau Louter 2024

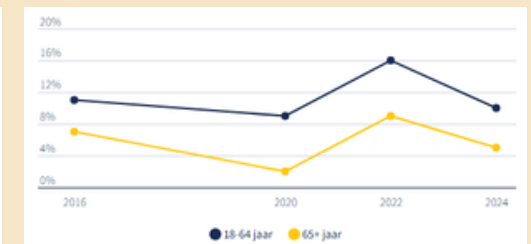
Vestigingen per 10.000 inwoners naar sector, KvK 2025

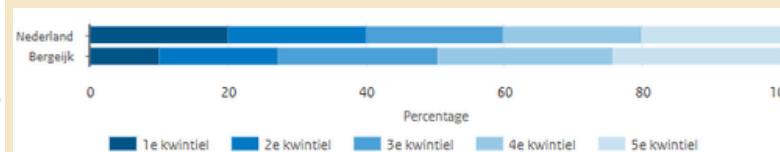
Vestigingen bedrijventerreinen naar sector, KvK 2025

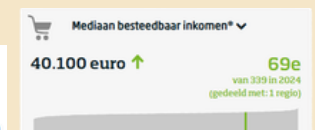
Werkloosheid, Waarstaatjegemeente, 2024

Moeite met rondkomen, Brabantscan GGD 2024

Inkomensverdeling, Regiobeeld RIVM 2019

Besteedbaar huishoudinkomen, CBS, 2024

ECONOMIE

GROEIENDE ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

TRENDS

Diversiteit in bedrijven en innovatie

De economie verandert voortdurend. Technologische ontwikkelingen, geopolitieke situatie en nieuwe manieren van ondernemen zorgen ervoor dat bedrijven anders werken, samenwerken en groeien. Bergeijk kent een grote diversiteit aan bedrijven en sectoren, variërend van slimme maakindustrie en bouw tot dienstverlening, toerisme en agrariërs. De lokale economie is sterk verweven met het Brainportecosysteem.

Structurele krapte op de arbeidsmarkt

De regio Zuidoost-Brabant kent een structurele krapte op de arbeidsmarkt door de snelle groei van hightech bedrijven en toeleveranciers. Maar ook door afname van de beroepsbevolking door vergrijzing. Deze krapte is in alle sectoren zichtbaar, bijv. ook zorg en overheid.

Toename materiële welvaart

De materiële welvaart in Bergeijk is de afgelopen jaren toegenomen. Tegelijkertijd is er ook een groep inwoners voor wie dit niet geldt en die te maken heeft met schulden, financiële kwetsbaarheid en beperkte bestaanszekerheid. Deze groep is in Bergeijk kleiner dan het landelijk en regionaal gemiddelde, maar lastig te bereiken.

OPGAVEN

Een economie passend voor Bergeijk

Wonen en werken horen bij elkaar. Een toekomstbestendige gemeente biedt inwoners voldoende werkgelegenheid binnen aanvaardbare reisafstand. In Bergeijk is de woon-werkafstand klein. Door bewust richting te geven aan de gewenste economische ontwikkeling blijft Bergeijk een gemeente waar wonen, werken en leven elkaar versterken. Dit sluit aan bij de vraag van de provincie in het ruimtelijk-economisch handelingsperspectief.

Sterk vestigings- en investeringsklimaat

De economie verandert voortdurend door o.a. technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en geopolitiek. Dit biedt kansen, maar vraagt ook om een omgeving waarin ondernemers en talent zich kunnen ontwikkelen zodat de lokale economie sterk blijft.

Bestaanszekerheid voor alle inwoners

Bergeijk kampt met een krappe arbeidsmarkt. Tegelijk blijft arbeidspotentieel onbenut doordat er inwoners zijn die onvoldoende aansluiting vinden bij bestaande werkvoorzieningen. Zij hebben moeite met bestaanszekerheid en het gebruik van gemeentelijke ondersteuning (minimaregelingen).

DENKRICHTING

Economisch programma

Meer inzicht in het gewenste economisch profiel van Bergeijk en de vormen van werken en ondernemerschap is nodig om die als gemeente duurzaam te versterken. Dit biedt richting aan de ruimtelijke en beleidsmatige keuzes om werkgelegenheidsgroei mogelijk te maken en deze in balans te brengen met de ontwikkeling van wonen en voorzieningen

Aantrekkelijke werklocaties

Economische ambities krijgen betekenis met ruimtelijke invulling door sterke bedrijventerreinen als primaire locaties voor productie en werkgelegenheid, zowel nieuwe (Waterlaat 8, KBP2) als revitalisering van bestaande locaties. Maar ook vitale kernen, toerisme en (nieuwe) economische dragers in het buitengebied zijn essentieel.

Bergeijk Baan

Uit het onderzoek naar de basisbaan (2025) blijken voldoende kansen om een 'Bergeijk-baan' verder te onderzoeken voor inwoners die nu tussen wal en schip vallen. Door lokaal en kleinschalig te werken, kan dit deuren openen voor zowel werkzoekenden als werkgevers. Ook wordt de sociale en economische cohesie van de gemeente versterkt.

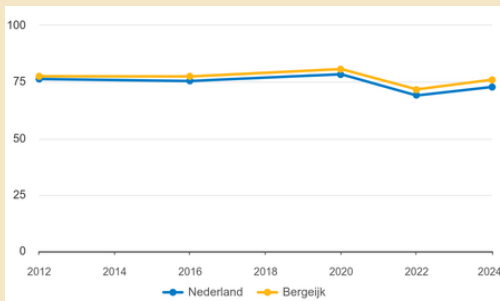

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK

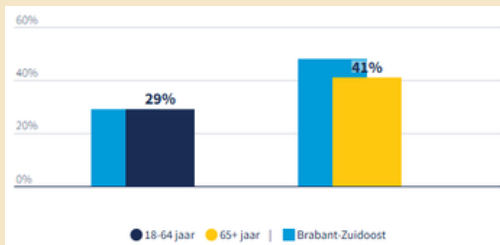
SAMEN EN TOEGANKELIJK

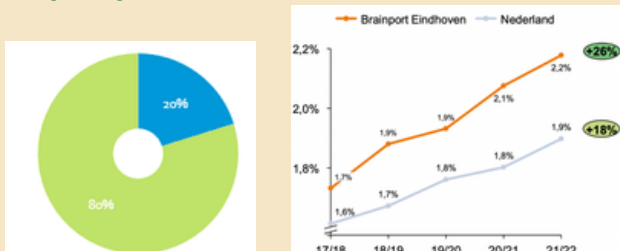
GEZONDHEID

(Zeer) goed ervaren gezondheid, Regiobeeld 2024

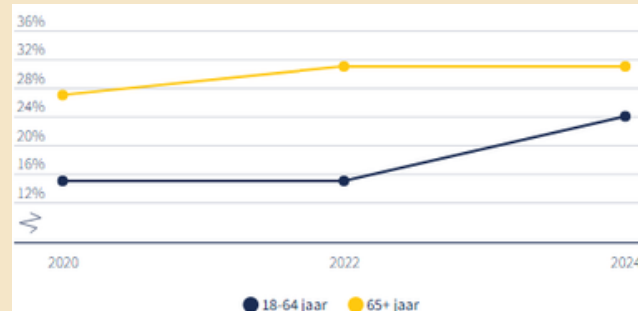
Eén of meer langdurige ziekten, Brabantse omgevingscan, GGD 2024

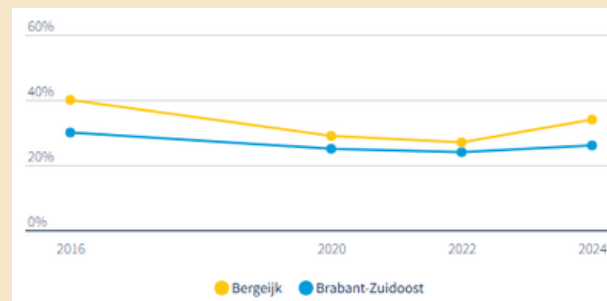
Groei speciaal onderwijs, Brainport Eindhoven 2023

Huidig zorggebruik huishoudens Bergeijk, Regionale woonzorganalyse MRE, Stec groep 2025

WELZIJN

Ervaart veel sociale samenhang, Brabantse omgevingscan, GGD 2024

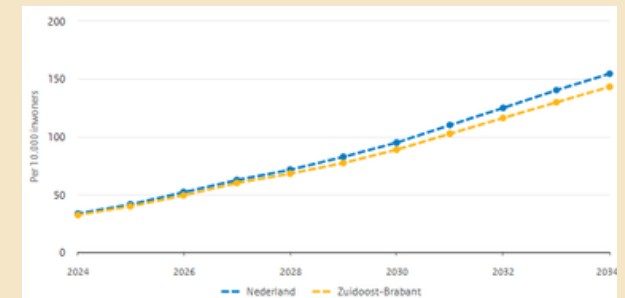

Doet vrijwilligerswerk, Brabantse omgevingscan, GGD 2024

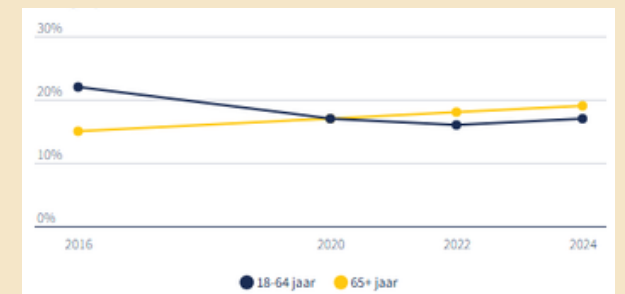

Sociale steun uit omgeving, Brabantse omgevingscan, GGD 2024

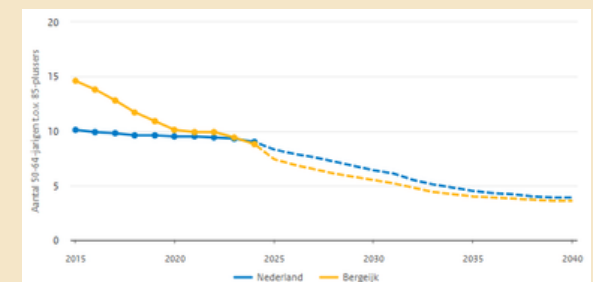
ONDERSTEUNING

Arbeidsmarkt tekort in de zorg, Regiobeeld RIVM 2024

Geeft mantelzorg, Brabantse omgevingscan, GGD 2024

Mantelzorgpotentieel, Regiobeeld RIVM 2024

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK

SAMEN EN TOEGANKELIJK

TRENDS

Gezondheid

Bergeijkenaren ervaren over het algemeen een goede gezondheid. Bijna één op de vijf inwoners maakt gebruik van zorg. Vooral onder ouderen groeit de vraag naar (zware) zorg. De vraag naar zorg en ondersteuning groeit sneller dan de mogelijkheden voor professionele ondersteuning door zowel krapte op de arbeidsmarkt als de betaalbaarheid van de zorg. De mantelzorg potentie neemt mede door de vergrijzing af.

Grote sociale cohesie

Inwoners ervaren grote sociale cohesie in Bergeijk. Het lidmaatschap van verenigingen is groot en er zijn nog veel vrijwilligers. Net als landelijk is er ook in Bergeijk een dalende trend te zien, vooral voor structurele inzet en bestuursfuncties.

Jeugd en ondersteuning

In de regio en ook in Bergeijk is sprake van een toename in het gebruik van jeugdzorg en speciaal onderwijs. Dit wijst op complexere ondersteuningsvragen bij jeugdigen en gezinnen. Daarnaast zijn kinderen van 4 jaar minder vaak klaar om te starten in het basis-onderwijs (schoolrijpheid).

OPGAVEN

Toegang tot zorg en ondersteuning

Inwoners kunnen niet altijd eenvoudig de zorg of ondersteuning vinden waar zij behoefte aan hebben. Ook de gemeente bereikt hen niet altijd. De toegang tot (informele) zorg kan makkelijker en laagdrempeliger door aan te sluiten bij de behoefte van inwoners en op de achtergrond domeinen met elkaar te verbinden.

Elkaar blijven kennen en ontmoeten

In een tijd van schaalvergroting, nieuwe inwoners, individualisering en digitalisering blijft het een belangrijke opgave om elkaar te blijven kennen en ontmoeten. Sterke sociale cohesie vraagt om blijvende aandacht voor voorzieningen, verenigingen, ontmoetingsplekken en initiatieven die inwoners met elkaar verbinden.

Samen redzaamheid

In een wijk waar mensen elkaar kennen en samenleven is ondersteuning vanuit het informele netwerk dichtbij. Dit ondersteunt de landelijke beweging van "zelfredzaamheid waar mogelijk, professionele steun waar nodig".

DENKRICHTING

Verbeterde toegang sociaal domein

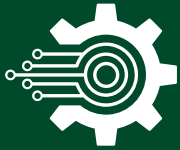
We ontwikkelen een nieuwe visie op de toegang van het sociaal domein en werken aan de implementatie hiervan. Het uitgangspunt blijft dat we onze inwoners ondersteunen waar nodig, waarbij we altijd zelfredzaamheid en samenredzaamheid stimuleren. Ondersteuning is versterkend en respecteert de eigen regie van inwoners.

Van visie naar praktijk

In drie projecten (visie, pilot en uitrol) brengen we de verbeterde toegang in de praktijk. Het doel is een gemeente waar de inwoner één herkenbaar gezicht ontmoet dat werkt volgens een bewezen lokale werkwijze. Tegelijk sturen we als gemeente met lef en regie, vanuit een solide en integrale toekomstvisie.

Inclusieve woonomgeving

Bergeijk is een gemeente waar iedereen mee kan doen en zich zelfstandig kan blijven verplaatsen. Een goede bereikbaarheid en een toegankelijkheid van onze openbare ruimte en accommodaties zijn daarbij essentiële voorwaarden. Met ontmoetingsplekken die aansluiten bij de behoefte en gemeentelijk (subsidie- en accommodatie) beleid dat dit ondersteunt.

TECHNOLOGIE

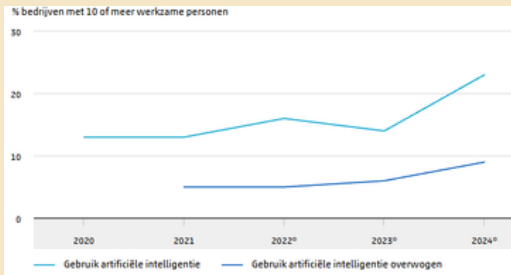
SNELVERANDERENDE WERELD

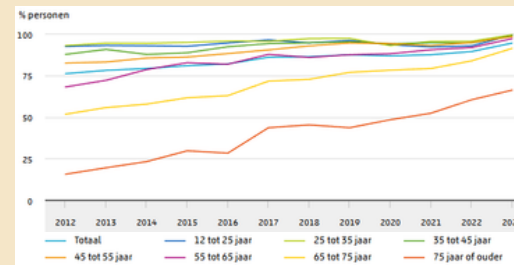
DIGITALISERING

MEE DOEN

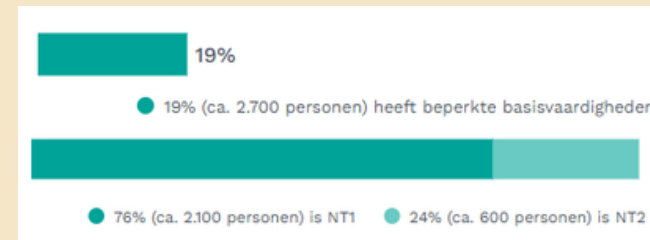
WEERBAARHEID

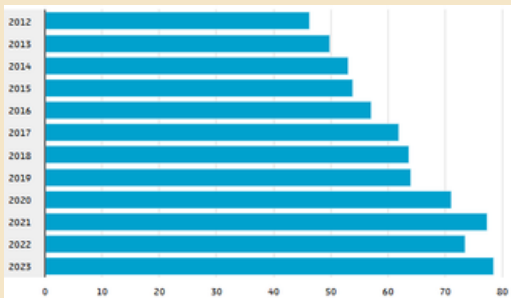
AI-technologie bij bedrijven Nederland, CBS 2025

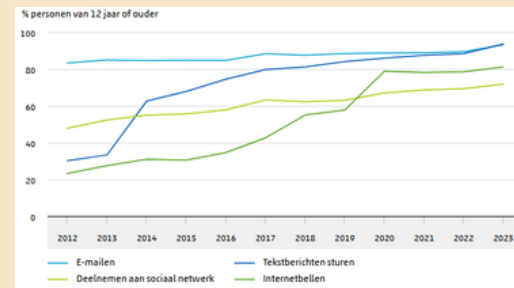
Dagelijks online Nederland, CBS 2025

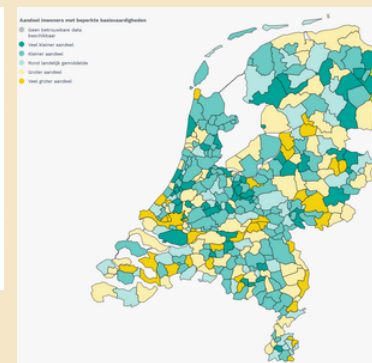
Basisvaardigheden Bergeijk, basisvaardigheden in zicht, 2025

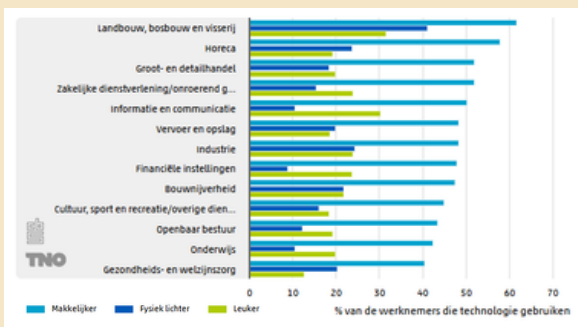
Online aankopen (in 3 maanden), CBS 2025

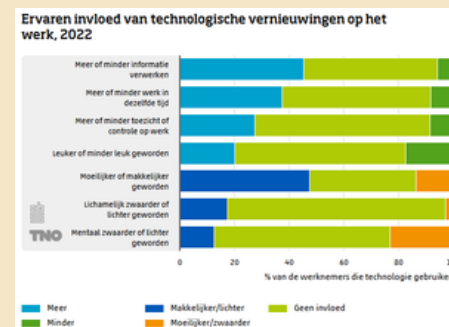
Communicatie via internet, CBS 2025

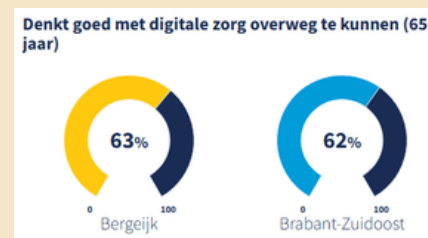
Zorgen en weerbaarheid, Ipsos I&O 2025

Invloed technologie op werk, CBS 2023

Invloed technologie op werk, CBS 2023

Brabantse omgevingscan, GGD 2024

TECHNOLOGIE

SNELVERANDERENDE WERELD

TRENDS

Digitalisering zet snel door

Ook in Bergeijk zet de trend naar verdere digitalisering door, zichtbaar in dienstverlening van bedrijven, onderwijs, zorg maar ook de gemeente. Dit biedt kansen voor efficiëntie, bereikbaarheid en oplossen personeels tekorten. AI en andere innovaties leidt tot ander werk. Een deel van het routine- en productiewerk wordt overgenomen. Dit betekent niet perse minder werk, vooral een verschuiving in werk.

Bewustzijn van risico's neemt toe

De risico's van onze digitale wereld zijn bijna dagelijks in het nieuws, van datalekken tot cyberaanvallen en de macht van Big Tech bedrijven. Net als de grote invloed van social media en geopolitiek op ons dagelijks leven.

Niet iedereen kan mee

Digitalisering vraagt tegelijk om aandacht voor digitale vaardigheden en inclusie, zodat alle inwoners kunnen meedoen. Er is een toename aan inwoners met lage basisvaardigheden (taal, rekenen, digitaal). Dit heeft impact op verschillende leefgebieden, ook gezondheid, werk, armoede.

OPGAVEN

Iedereen kan meedoen

Inwoners met lage basisvaardigheden kunnen minder goed meedoen in de samenleving. Ze hebben vaker problemen op het gebied van gezondheid, geld en werk. Gemeenten hebben een regierol in het versterken van basisvaardigheden zodat inwoners, jong en oud, mee kunnen doen in de samenleving, op school en op de arbeidsmarkt.

Eigentijdse dienstverlening

De wereld verandert snel, dat geldt ook voor de vraag en verwachtingen van inwoners richting de gemeente. We bewegen mee om de dienstverlening daarop aan te laten sluiten. Met benutten van de digitale mogelijkheden én het behoud van persoonlijk contact.

Weerbare samenleving

De afhankelijkheid van technologie, gas en elektriciteit en hybride dreigingen vanuit o.a. klimaat en geopolitiek vraagt om versterking van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Gemeenten spelen een cruciale rol in een weerbare samenleving. Als eerste overheid staan zij dichtbij de inwoner en hebben zij een unieke positie tijdens crises en rampen en in de herstel- en nazorgfase.

DENKRICHTING

Dienstverlening

De dienstverlening van Bergeijk omvat alles wat wij als gemeente doen om inwoners te ondersteunen in het dagelijks leven. Technologie en digitalisering bieden kansen om de dienstverlening en communicatie met inwoners te blijven verbeteren. Daarbij is 'menselijk in contact, professioneel in uitvoering' het uitgangspunt.

Bedrijfsvoering

Deze dienstverlening moet in de organisatie geborgd worden. We staan voor één integrale bedrijfsvoering en zetten data en digitalisering in om dienstverlening extern en intern te verbeteren en maatschappelijke opgaven te realiseren vanuit heldere en efficiënte processen.

Weerbaar Bergeijk

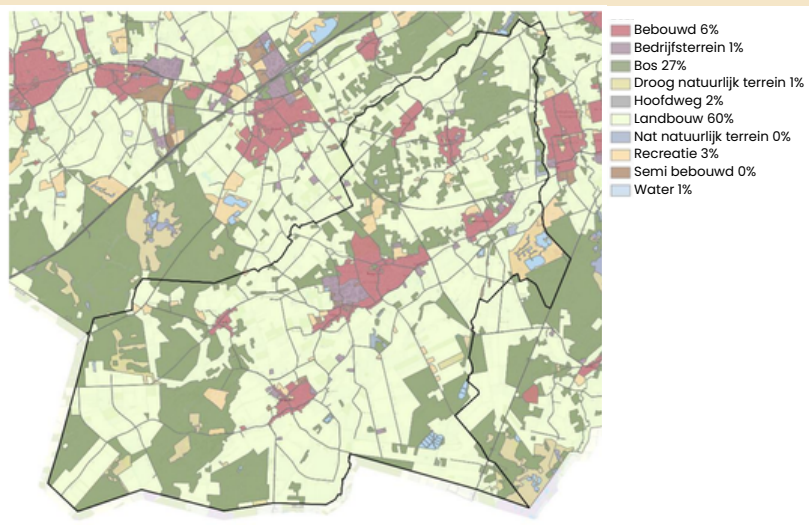
Met de Veiligheidsregio en gemeenten in de regio maken we een plan van aanpak voor preventie, crisis, nazorg en communicatie. Dit raakt alle facetten van de organisatie, van continuïteit tot crisisorganisatie, vitale voorzieningen, sociaal weefsel en de zelfredzaamheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

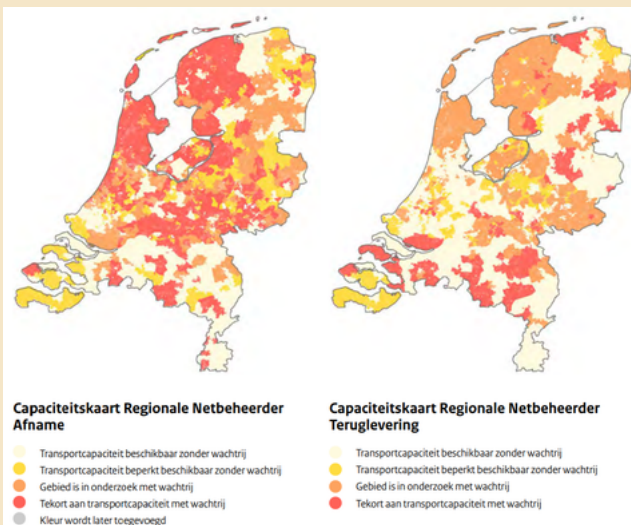
SCHAARSTE

TRANSITIE

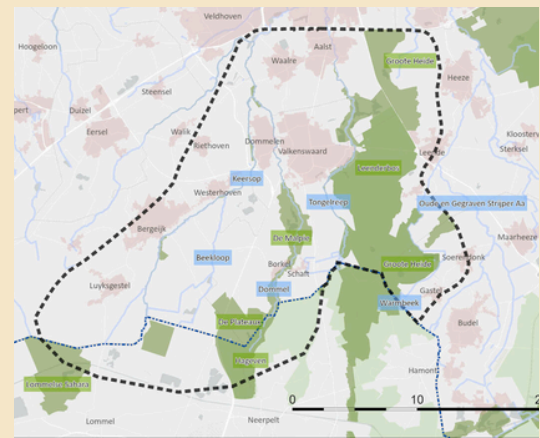
KEUZES

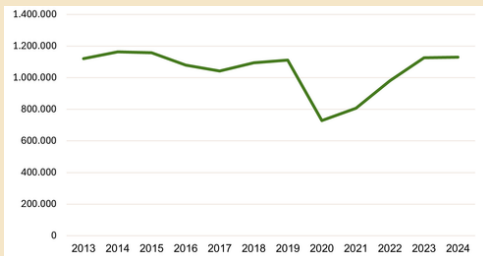
Landgebruik in Bergeijk, Omgevingsvisie Bergeijk 2022

Schaarste door netcongestie, Nota Ruimte 2025

GGA Grenscorridor

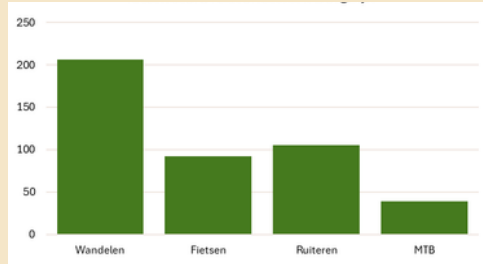
Toeristische overnachtingen in Bergeijk

Strategie Brainportregio, MIRT 2025

Knoop omgeving Eersel, MIRT 2025

Routen netwerk Bergeijk in kilometers

RUIMTELIJK

INGEWIKKELDE PUZZEL

TRENDS

Een ingewikkelde ruimtelijke puzzel

Er zijn in Zuidoost-Brabant meer ruimteclaims vanuit o.a. wonen, werklocaties, natuur, water, energie, agrarische sector, defensie dan beschikbare ruimte. Daarbij komen randvoorwaarden en beperkingen vanuit stikstof, natuurherstel, fijnstof, milieucirkels, geitenhouderijen, Natura2000, beschermde diersoorten, energie-aansluitingen, etc.

Het mobiliteitssysteem loopt vast

Door verstedelijking en een groeiende mobiliteitsvraag loopt het huidige systeem vast met files, sluisverkeer en onbereikbaarheid als gevolg. Dit is vooral richting stedelijk gebied, maar ook in De Kempen zichtbaar met negatieve gevolgen voor wonen, leven, werklocaties en voorzieningen.

Netcongestie en energie-aansluitingen

Het stroomnet in Nederland is vol. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van hoogspanningsstations tot lokale verdeelstations. De ruimtevraag is groot. Tot 2033 zijn nieuwe aansluitingen maar beperkt mogelijk, voor bedrijven-terreinen zelf helemaal niet. Dit zet de ruimtelijke ontwikkeling sterk onder druk.

OPGAVEN

Prettig wonen in een gezonde omgeving

Fijn en gezond blijven wonen, werken en leven in de zes kernen van Bergeijk vraagt om een integrale benadering. Met een duidelijke visie op ruimte voor verschillende (combinatie van) functies. Dit kan eventueel landen in de omgevingsvisie die op technische punten geactualiseerd moet worden en/of in een visie op het landelijk gebied.

Knopen in het netwerk

In de regio is gekozen voor multimodale knopen voor de verbetering van mobiliteit in de toekomst. Daar komen fiets, OV en auto samen, in de Kempen nabij de A67. Naast hubs worden ook snelfietsverbindingen gerealiseerd met cofinanciering van het Rijk.

Transitie landelijk gebied

De opgaven vanuit water, bodem, lucht en natuur en het provinciaal beleid daarover hebben grote effecten op het landelijk gebied. Tegelijk is toekomstperspectief voor boeren erg belangrijk. Toerisme is belangrijk voor de Kempen en Bergeijk en biedt kansen als verdienmodel en natuurbeleving. Hiervoor is een duidelijke visie en beleid noodzakelijk.

DENKRICHTING

Integrale visie en aanpak

De grote opgaven en de ruimtelijke vertaling worden integraal aangepakt. Met een brede insteek voor Enderakkers die wonen, werken, mobiliteit, voorzieningen, groen en sociale cohesie omvat. De transitie van het landelijk gebied wordt met partners als gemeenten, provincie, waterschap en belangenorganisaties uitgewerkt in gebiedsgerichte aanpak Grenscorridor en GGA Kempenland-West.

Bergeijk Fietst

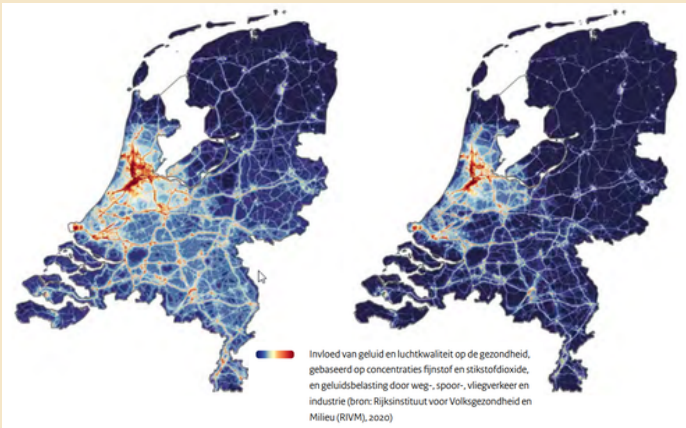
Naast fysieke maatregelen voor mobiliteit heeft de gemeenteraad unaniem ingestemd met de brede aanpak tot gedragsverandering 'Bergeijk Fietst' waarbij de fiets het vanzelfsprekende vervoersmiddel is voor de korte en middellange afstanden.

Energie en netcongestie

Het elektriciteitsnet wordt de komende 25 jaar bijna verdubbeld via regionale samenwerking. In Bergeijk lopen uitbreidingen van de hoogspanningsverbinding Eindhoven-Zuid-Hapert en het middenspannings- en laagspanningsnet. Voor de korte termijn moeten scherpe keuzes worden gemaakt voor een prioriteitenlijst energieaansluiting.

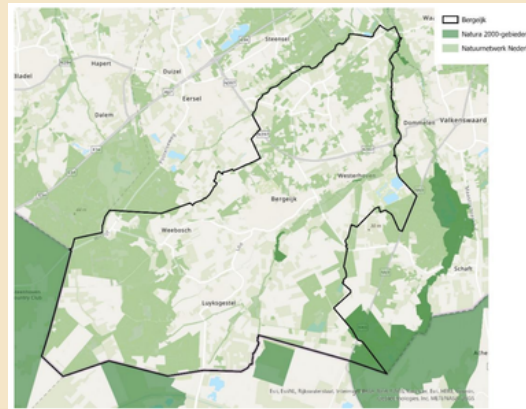

KLIMAAT

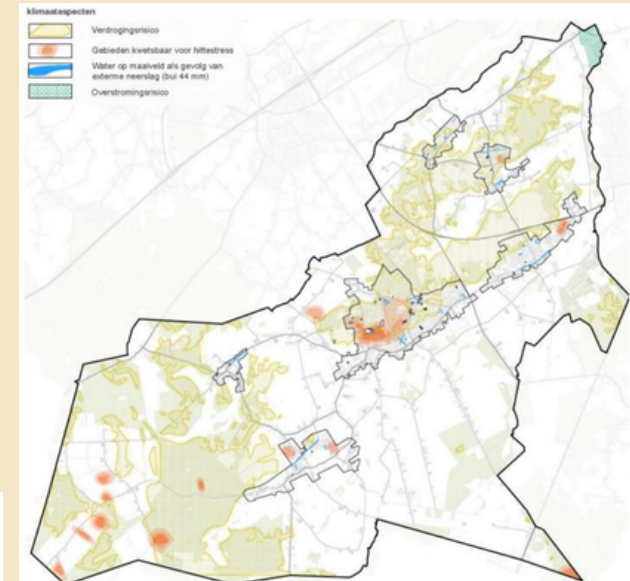
Milieugezondheidsrisico's 2016 en 2020 Nota Ruimte 2025

DUURZAAM

Natuurnetwerk en Natura2000, Omgevingsvisie Bergelijk 2022

TRANSITIE

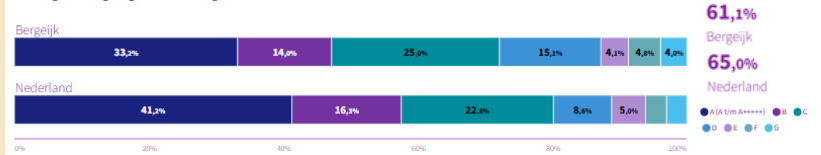

Klimaatadaptatieknelpunten, Omgevingsvisie Bergelijk 2022

200 kg PM_{2,5} per km² **42e**
van 342 in 2023
(gedeeld met: 57 regio's)

Emissie van fijnstof, CBS, 2024

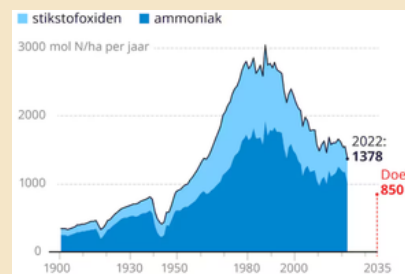
Woningen met geregistreerd energielabel

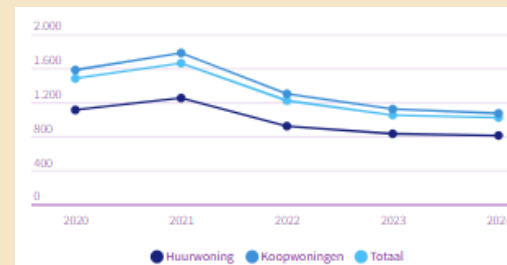
Woningen met energielabel, Waarstaatjegemeente, 2024

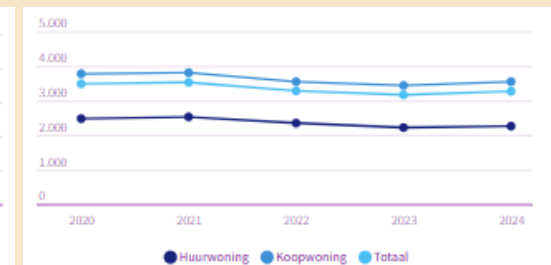
Extra kosten afval per huishouden, NRDV 2025

Stikstofdepositie Nederland, RIVM 2024

Gemiddeld gasverbruik en elektriciteitsverbruik woningen Bergelijk, Waarstaatjegemeente, 2024

ECOLOGIE

NOODZAKELIJKE TRANSITIES

TRENDS

Het klimaat verandert

Klimaatverandering is ook in Bergeijk merkbaar met steeds vaker periodes van hitte en extreme droogte afgewisseld door hevige neerslag en wateroverlast.

Natuur en biodiversiteit is kwetsbaar

Er is sprake van een afnemende soortenrijkdom. Veel planten en dieren hebben het moeilijk door verlies en versnippering van leefgebied, druk op bodem- en woonkwaliteit door gewasbescherming en de gevolgen van klimaatverandering.

Energie en klimaat

Het landelijk doel is in 2050 netto geen broeikasemissie en de elektriciteitsproductie volledig CO₂-neutraal. Ook moeten 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af. In 2030 moet 55% verminderd zijn en 35 TWh grootschalige opwek van duurzame elektriciteit op land. En 500.000 extra warmtetaansluitingen van bestaande huizen.

Circulaire economie

De noodzaak voor een circulaire economie die zuinig omgaat met grondstoffen wordt steeds groter. Daarnaast blijven de kosten voor afvalverwerking stijgen.

OPGAVEN

Omgaan met klimaatverandering

Klimaatverandering heeft grote invloed op de leefomgeving. Vermindering van emissies van broeikasgassen is nodig om onze wereld leefbaar te houden. Daarnaast moeten we onze leefomgeving aanpassen om hittestress, verdroging en wateroverlast te voorkomen.

Natuurherstel

Vanuit de Natuurherstelwet moeten aangestaste ecosystemen voor 2050 hersteld worden met als tussendoel 20% herstel in 2030. Het doel is de biodiversiteit te vergroten en klimaatverandering tegen te gaan in steden, bossen en agrarisch gebied. Gemeenten spelen een belangrijke rol in de openbare ruimte en samenwerking.

Energietransitie

De regio werkt aan de uitvoering van de RES 1.0 (2020) met o.a 2 TWh duurzame opwek op land. In Bergeijk is zoekgebied De Pielis aangewezen. De lokale ontwikkeling is gestopt. De provincie onderzoekt nu mogelijkheden. In 2027 volgt herijking naar RES 2.0, omdat doelen voor 2030 niet worden gehaald.

DENKRICHTING

Energiestrategie Bergeijk

Voor het vormgeven van de toekomstige energievoorziening loopt het opstellen van de Energiestrategie Bergeijk. Dat is inclusief een zorgvuldig participatietraject voor betrokkenheid en draagvlak van inwoners. Er komen verschillende programma's en projecten uit voort.

Gemeenschappen

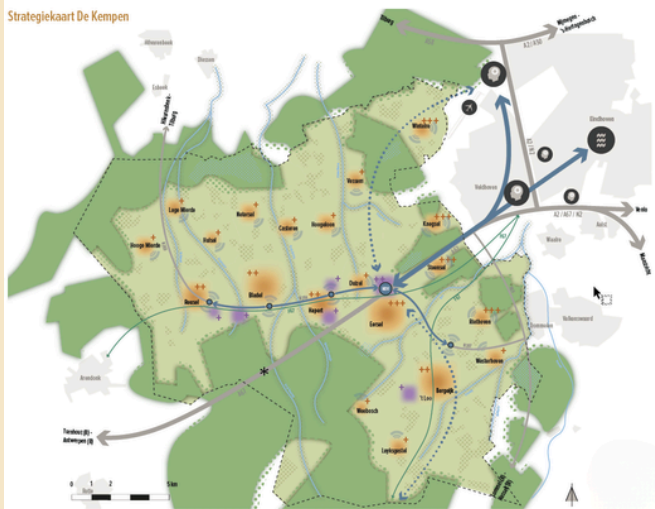
Met de nieuwe Energiewet ontstaat er daarnaast voor gemeenten en lokale initiatieven een concreet kader om energiegemeenschappen op te richten. Het is belangrijk om tijdig te bepalen welke rol en positie gemeente Bergeijk hierin wil innemen.

Natuur versterking

Gemeenten spelen een belangrijke rol in natuurherstel, groene leefomgeving en robuuste natuurverbindingen via natuur-inclusief bouwen, vergroening van de openbare ruimte en samenwerking met agrariërs en natuurorganisaties. Ook de bescherming van gebouwbewonende dieren met een soortenmanagementplan heeft aandacht.

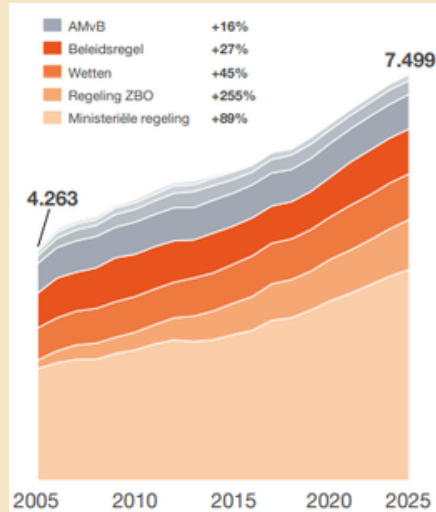

SCHAALNIVEAU

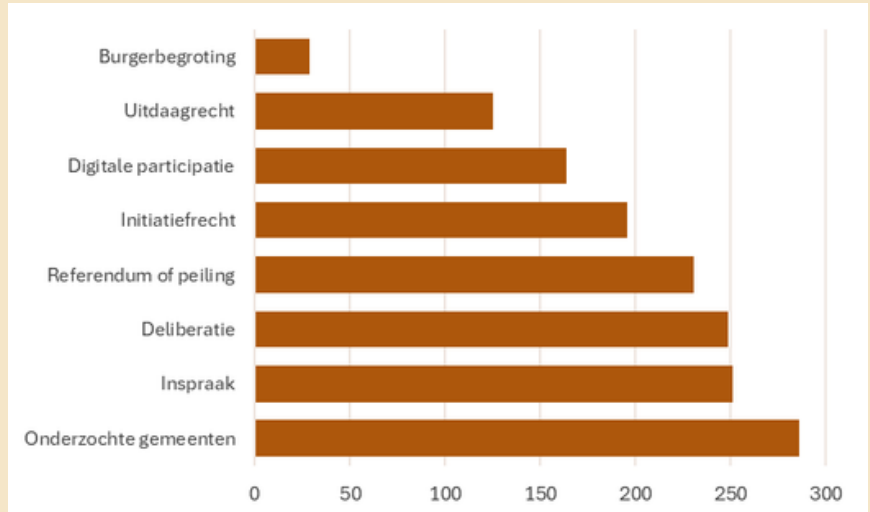
Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040

REGELGEVING

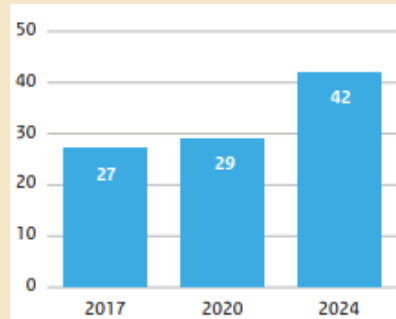

Wetten en regels, PWC 2025

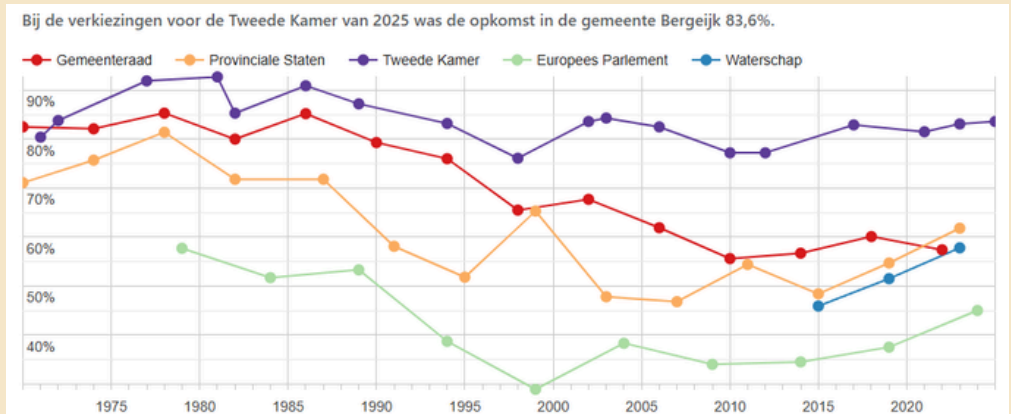
SAMEN

Participatievormen bij gemeenten, Staat van het bestuur 2024

Samenwerkingsverbanden per gemeente, Staat van het bestuur 2024

Opkomst verkiezingen in Bergeijk, Kiesraad 2025 Allecijfers.nl

TRENDS

Schaalniveau van opgaven

Veel maatschappelijke opgaven zoals: zorg, energietransitie en mobiliteit, overstijgen het lokale schaalniveau. Afstemming en samenwerking op (sub)regionaal niveau wordt nog belangrijker. Visies en beleid worden vaak al gezamenlijk op niveau van de Kempen of Zuidoost-Brabant opgesteld en vastgesteld.

Toename aan wetgeving en taken

Gemeenten hebben al jaren te maken met een toename aan taken, wetten en regels en verantwoordingsverplichtingen vanuit het Rijk. Dit vergroot de bestuurlijke en ambtelijke druk en vraagt om voldoende capaciteit, middelen en duidelijke kaders. Vaak gaan de extra taken gepaard met een bezuinigingsopgave of onduidelijkheid in de uitvoering.

Invloed van inwoners en social media

Inwoners zijn mondiger en laten zich nadrukkelijker horen. Tegelijkertijd leidt de overvloed aan (online) informatie en sociale media niet altijd tot beter geïnformeerde inwoners.

OPGAVEN

Meepraten, -denken en initiatief nemen

Maatschappelijke veranderingen vragen transparante communicatie en participatie op maat vanuit de gemeente. Met ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving, het 'uitdaagrecht'. Daarbij hoort een helderheid over de verantwoordelijkheden van zowel de gemeente als de gemeenschap.

Goede samenwerking

Goede samenwerking met de (sub)regio en provincie is nodig om effectief en samenhangend beleid te kunnen voeren op ruimte en omgeving, veiligheid en gezondheid. Dit is ook cruciaal voor de informele samenwerking met andere gemeenten. En voor een goede dienstverlening aan inwoners die samen met de Kempen is georganiseerd in Kempenplus en de Samenwerking Kempengemeenten.

Keuzes blijven maken

Gemeenten hebben vaak beperkte invloed op taken en wetgeving vanuit het rijk. Dit vraagt om heldere keuzes in inzet van tijd versus de invloed en effecten die bereikt kunnen worden. Daarmee worden beperkte middelen (geld en tijd) zo goed mogelijk benut.

RICHTING

Inwonersparticipatie

Inwoners van Bergeijk worden al betrokken bij het opstellen van beleid en uitvoering. Er zijn kansen in het uitbreiden en eenduidig toepassen van participatie. Ervaringen in recente trajecten zoals toegang sociaal domein, zelfwerkzaamheid in Tuob, participatie bij de energiestrategie en ontwikkeling Enderakkers geven voldoende aanknopingspunten om de verplichte participatieverordening op te stellen.

Agendasetting

De 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken samen aan de strategische opgaven in de Metropoolregio Eindhoven. Samen met Brainport Development en het bedrijfsleven zetten zij de regio ook bij het Rijk goed op de kaart. Goede samenwerking met de buurgemeenten versterkt de inbreng en invloed vanuit onze kleinere gemeenten.

Samen met lef

Bergeijk kenmerkt zich door samenwerking, een pragmatische houding en een beetje eigenwijsheid. Dit brengt veel voor zowel de inwoners en ondernemers als de gemeente, van organisatie tot bestuur en gemeenteraad.

TRENDANALYSE BERGEIJK

2026-2030 MET EEN DOORKIJK NAAR 2040

